

KOMISIJA PROTI FRANCIJI
SODBA SODIŠČA (veliki senat)
z dne 14. marca 2006*

V zadevi C-177/04,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 228 ES, vložene
14. aprila 2004,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata G. Valero Jordana in B. Stromsky,
zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg, u,

tožeča stranka,

proti

Francoski republiki, ki jo zastopata G. de Bergues in R. Loosli, zastopnika,

tožena stranka,

* Jezik postopka: francoščina.

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas in K. Schiemann (poročevalec), predsedniki senatov, R. Schintgen, sodnik, N. Colneric, sodnica, S. von Bahr, J. Klučka, U. Löhmus in E. Levits, sodniki,

generalni pravobranilec: L. A. Geelhoed,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. oktobra 2005,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
24. novembra 2005

izreka naslednjo

Sodbo

1 S to tožbo Komisija Evropskih skupnosti Sodišču predlaga, naj:

— ugotovi, da Francoska republika s tem, da ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe Sodišča z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji

(C-52/00, Recueil, str. I-3827), glede nepravilnega prenosa Direktive Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako (UL L 210, str. 29), ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES;

- Francoski republiki naloži, naj Komisiji na račun „Lastna sredstva Evropskih skupnosti“ plača denarno kazen v znesku 137.150 EUR za vsak dan zamude pri izvršitvi zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji, in sicer šteto od razglasitve te sodbe do izvršitve navedene sodbe Komisija proti Franciji;

- Francoski republiki naloži plačilo stroškov.

Skupnostna ureditev

- 2 Namen Direktive 85/374, sprejete na podlagi člena 100 Pogodbe EGS (postal člen 100 Pogodbe ES, ta pa člen 94 ES), je približevanje zakonov držav članic v zvezi z odgovornostjo proizvajalca za škodo, ki je nastala zaradi napake na njegovih proizvodih.

- 3 V skladu s členom 1 te direktive je „[p]roizvajalec [...] odgovoren za škodo, ki jo povzroči napaka na njegovem proizvodu“.

4 Člen 3(3) te direktive določa:

„Če proizvajalca proizvoda ni mogoče identificirati, se vsak dobavitelj proizvoda šteje za proizvajalca, razen če v razumnem času obvesti oškodovanca o identiteti proizvajalca ali osebe, ki mu je proizvod dobavila. Enako velja za uvožen proizvod, kadar na njem ni navedene identitete uvoznika v smislu odstavka 2, četudi je ime proizvajalca navedeno.“

5 Člen 7 te direktive določa, da proizvajalec po direktivi ni odgovoren za škodo, če dokaže:

„[...]

(d) da je napaka posledica skladnosti proizvoda z obveznimi prisilnimi predpisi; ali

(e) da raven znanosti in tehničnega napredka v času, ko je dal proizvod v promet, ni bila takšna, da bi bilo mogoče napako na proizvodu odkriti; ali

[...]“

6 Člen 9, prvi odstavek, Direktive 85/374 opredeljuje pojem „škoda“ v smislu člena 1 kot:

„[...]

(b) poškodbo ali uničenje druge stvari, ki ni sam proizvod z napako in dosega vrednost 500 [EUR], če je navedena stvar:

(i) take vrste, ki je običajno namenjena za zasebno rabo ali potrošnjo,

in

(ii) jo je oškodovanec uporabljal pretežno za lastno zasebno rabo ali potrošnjo.“

Sodba Komisija proti Franciji

7 V izreku zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji je Sodišče ugotovilo in razglasilo, da Francoska republika s tem, da:

— je v člen 1386-2 francoskega civilnega zakonika (v nadaljevanju: civilni zakonik) vključila škodo, manjšo od 500 EUR;

— je v členu 1386-7, prvi odstavek, navedenega zakonika določila, da distributer proizvoda z napako odgovarja v vseh primerih in enako kot proizvajalec, in

- je v členu 1386-12, drugi odstavek, istega zakonika določila, da mora proizvajalec za to, da bi se lahko skliceval na razloge za oprostitev odgovornosti iz člena 7(d) in (e) Direktive 85/374, dokazati, da je ukrenil vse potrebno za preprečitev posledic proizvoda,

ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi členov 9, prvi odstavek, točka b, 3(3) in 7 navedene direktive.

Predhodni postopek

- 8 Ker je Komisija menila, da Francoska republika ni sprejela ukrepov, potrebnih za usklajitev z zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Franciji, je 20. februarja 2003 na to državo članico na podlagi člena 288 ES naslovila pisni opomin, v katerem jo je pozvala, naj predloži svoja stališča v roku dveh mesecev od vročitve tega opomina.
- 9 Z dopisom z dne 27. junija 2003 so francoski organi Komisiji sporočili besedilo predvidenih sprememb civilnega zakonika, ki naj bi odpravile očitano neizpolnitev in naj bi bile vložene v parlamentarni postopek.
- 10 Komisija je 11. julija 2003 na Francosko republiko naslovila obrazloženo mnenje, v katerem jo je pozvala, naj v dveh mesecih od vročitve tega mnenja sprejme ukrepe, potrebne za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji.

- 11 Francoski organi so v odgovoru na to mnenje v dopisu z dne 9. septembra 2003 razložili, da zaradi zasedenosti parlamentarnega urnika parlament predlogov zakonodajnih sprememb, sporočenih Komisiji, ki so bili sicer sprejeti v medministrskem okviru in po posvetu z ekonomskimi partnerji, še ni obravnaval. Dodali so, da bodo Komisijo, takoj ko bo mogoče, obvestili o predvidenem času sprejetja teh sprememb.
- 12 Ker je Komisija menila, da Francoska republika ni zagotovila izvršitve zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji, se je odločila vložiti to tožbo.

Razvoj dogodkov med tem postopkom

- 13 Francoska vlada se je v dupliki sklicevala na dejstvo, da je parlament sprejel zakon št. 2004-1343 z dne 9. decembra 2004 o poenostavitvi prava (JORF z dne 10. decembra 2004, str. 20857, v nadaljevanju: zakon iz leta 2004), katerega člen 29 določa:

„I – Civilni zakonik se spremeni:

1. Člen 1386-2 določa:

„Člen 1386-2 – Določbe tega naslova se uporabljajo za povrnitev škode, ki je posledica poškodovanja oseb.

Uporabljajo se tudi za povrnitev škode, ki je višja od zneska, določenega z dekretom, ki je posledica poškodovanja stvari, ki ni sam proizvod z napako.⁴

2. Prvi odstavek člena 1386-7 vsebuje besedilo:

„prodajalec, najemodajalec, razen dajalca lizinga ali najemodajalca, ki je izenačen z dajalcem lizinga, ali kateri koli drug poklicni dobavitelj je odgovoren za pomanjkljivo varnost proizvoda pod enakimi pogoji kot proizvajalec, le če ta ni znan.“

3. Drugi odstavek člena 1386-12 se črta.

[...]“

¹⁴ Francoska vlada je poleg tega 23. februarja 2005 Komisiji in Sodišču poslala prepis dekreta št. 2005-113 z dne 11. februarja 2005, sprejetega na podlagi člena 1386-2 civilnega zakonika (JORF z dne 12. februarja 2005, str. 2408, v nadaljevanju: dekret iz leta 2005), katerega člen 1 določa:

„Znesek iz člena 1386-2 civilnega zakonika se določi na 500 EUR.“

- 15 V dopisu z dne 15. aprila 2005, naslovljenem na Sodišče in s katerim je bila francoska vlada seznanjena, je Komisija navedla, da šteje, da spremembe, sprejete z zakonom iz leta 2004 in dekretom iz leta 2005, zagotavljajo uskladitev francoske zakonodaje s členoma 7 in 9, prvi odstavek, točka b, Direktive 85/374. Zato je Komisija napovedala svojo namero, da bo odstopila od tožbe v delu, v katerem se ta nanaša na ugotovitev, da Francoska republika ni izpolnila obveznosti izvršitve zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji glede teh dveh določb navedene direktive.
- 16 Nasprotno je Komisija menila, da zakon iz leta 2004 ne zagotavlja polne izvršitve navedene sodbe glede prenosa člena 3(3) Direktive 85/374, in v istem dopisu navedla, da v tej zvezi vztraja pri tožbi, pri čemer pa v tem pogledu zožuje obseg predlaganih ugotovitev.
- 17 Komisija je poleg tega v navedenem dopisu navedla, da namerava zaradi poznejše delne izvršitve zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji zmanjšati znesek denarne kazni, ki ga je Sodišču prvotno predlagala.
- 18 Komisija na podlagi navedenega dopisa, katerega vsebino je ponovno navedla na obravnavi, Sodišču predlaga, naj:
- ugotovi, da Francoska republika s tem, da ni sprejela določenih ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji, glede nepravilnega prenosa Direktive 85/374, in zlasti s tem, da še vedno šteje, da distributer proizvoda z napako odgovarja enako kot proizvajalec, če tega ni mogoče identificirati, čeprav je distributer oškodovanca v razumnem roku

obvestil o tem, kdo mu je dobavil proizvod, ni izpolnila obveznosti na podlagi člena 228(1) ES,

- Francoski republiki naloži plačilo denarne kazni v višini 13.715 EUR za vsak dan zamude pri izvršitvi navedene sodbe, in sicer šteto od razglasitve te sodbe.

- 19 Potem ko se je Francoska republika seznanila z delnim odstopom Komisije na podlagi njenih novih predlogov in z zmanjšanjem zneska denarne kazni, ki jo ta predlaga, je v dopisu z dne 27. maja 2005, naslovljenem na Sodišče, menila, da očitek, ki ga je Komisija delno ohranila, v resnici pomeni nov očitek. Navedena država članica je zato ponovila svoj predlog, naj jo Sodišče na obravnavi zasliši.

Očitana neizpolnitev obveznosti

Uvodne ugotovitve

- 20 Uvodoma je treba spomniti, da je referenčni datum za presojo obstoja neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 228 ES iztek roka, določenega v obrazloženem mnenju, izdanem na podlagi te določbe (glej sodbo z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, C-304/02, ZOdl., str. I-6263, točka 30).

- 21 Ker je Komisija predlagala, naj se Francoski republiki naloži plačilo denarne kazni, je treba ugotoviti tudi to, ali je očitana neizpolnitev obveznosti trajala do takrat, ko je Sodišče preučilo dejansko stanje (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, točka 31).
- 22 V obravnavani zadevi ni sporno, da na dan, ko se je iztekel rok, določen v obrazloženem mnenju z dne 11. julija 2003, Francoska republika še ni sprejela nobenih ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji.
- 23 Komisija je od svoje tožbe odstopila v delu, v katerem se je ta nanašala na predlagano ugotovitev neizvršitve navedene sodbe glede sprejetja ukrepov, potrebnih za uskladitev francoske ureditve s členoma 7 in 9, prvi odstavek, točka b, Direktive 85/374.
- 24 Komisija v zvezi z očitkom o neizvedbi ukrepov, potrebnih za uskladitev z zahtevami, ki izhajajo iz sodbe glede člena 3(3) te direktive, kot to izhaja iz točke 18 te sodbe, Francoski republiki očita, da ni sprejela določenih ukrepov, ki bi zagotovili izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, ker je še naprej štela, da distributer proizvoda z napako odgovarja enako kot proizvajalec, če tega ni mogoče identificirati, čeprav je distributer oškodovanca v razumnem roku obvestil o tem, kdo mu je dobavil proizvod.

Dopustnost

Trditve Francoske republike

- 25 Francoska vlada je v svojem dopisu z dne 27. maja 2005 in na obravnavi trdila, da je treba navedeno spremembo tožbenih predlogov Komisije med postopkom šteti za nov predlog, zaradi česar naj tožba ne bi bila dopustna.
- 26 Iz točke 36 zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji ter iz tožbe in replike Komisije, v postopku, v katerem je bila izdana ta sodba, naj bi izhajalo, da se je ta institucija omejila na to, da je Francoski republiki očitala, da v svoji zakonodaji ni določila, da je odgovornost dobavitelja v primerjavi z odgovornostjo proizvajalca le subsidiarna, in sicer če le-ta ni znan.
- 27 Komisija nasprotno Francoski republiki v okviru te zadeve nikoli ni očitala, da ni izpolnila obveznosti iz člena 3(3) Direktive 85/374, ker ni izrecno izključila odgovornosti dobavitelja, če je ta oškodovanca obvestil o tem, kdo je njegov dobavitelj.
- 28 Iz navedenega naj bi izhajalo, da Sodišče v zgoraj navedeni sodbi z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji ni moglo ugotoviti navedene neizpolnitve, kot to potrjuje tudi izrek te sodbe, v katerem je ugotovljeno le, da Francoska republika ni izpolnila obveznosti, ker v svoji zakonodaji ni določila, da distributer proizvoda z napako odgovarja „v vseh primerih“ in enako kot proizvajalec.

- 29 V navedenih okoliščinah ni dopustno, da Komisija v okviru tega postopka na novo, kot je to razvidno iz točke 18 te sodbe, zatrjuje neizvršitev navedene sodbe. Po stališču francoske vlade naj bi sprejetje zakona iz leta 2004, ravno nasprotno, zagotovilo popolno izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji glede člena 3(3) Direktive 85/374, saj je posledica tega zakona ta, da distributer proizvoda z napako ne odgovarja več „v vseh primerih“ in enako kot proizvajalec.
- 30 Francoska vlada poleg tega trdi, da nov očitek, ki ga je navedla Komisija, ni dopusten tudi zato, ker ta Francoski republiki ni pravočasno sporočila, da nova različica člena 1386-7 civilnega zakonika, ki je bil Komisiji sporočen v fazi osnutka v predhodnem postopku, ne odpravlja očitane neizpolnitve.
- 31 Po stališču te vlade bi morala Komisija v skladu z dolžnostjo lojalnega sodelovanja, ki jo zavezuje na podlagi člena 10 ES, Francosko republiko čim prej obvestiti o morebitnih ugovorih, ki bi jih imela proti novim določbam, katerih sprejetje je predlagano. Eden od ciljev predhodnega postopka je ravno ta, da zadevni državi članici omogoči, da se kar najhitreje popolnoma uskladi s pravom Skupnosti.

Presoja Sodišča

- 32 V tem pogledu je treba najprej spomniti, da je Sodišče v izreku zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji razglasilo, da Francoska republika ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi člena 3(3) Direktive 85/374,

ker je v členu 1386-7, prvi odstavek, civilnega zakonika določila, da distributer odgovarja „v vseh primerih“ in enako kot proizvajalec.

- 33 Ne glede na natančno besedilo, s katerim je Komisija opredelila trditve v utemeljitev svojih tožbenih predlogov, navedena razglasitev Sodišča izhaja iz ugotovitve, da veljavna francoska zakonodaja dobavitelja ne oprošča odgovornosti, ki jo ima navadno proizvajalec, v nobenem od primerov, v katerih člen 3(3) Direktive 85/374 predvideva take oprostitev.
- 34 Navedena ugotovitev Sodišča se nanaša med drugim na primer, ko je taka oprostitev odgovornosti distributerja posledica dejstva, da je ta oškodovanca v razumnem roku obvestil o tem, kdo je njegov dobavitelj.
- 35 Poleg tega Komisija lahko omeji obseg neizpolnitve, katere ugotovitev zahteva na podlagi člena 228 ES, tako, da upošteva delne ukrepe za izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, sprejete med trajanjem tega postopka pred Sodiščem.
- 36 Dejansko pa je Komisija, čeprav je, kot to izhaja iz točke 22 te sodbe, od takrat utemeljeno lahko zahtevala ugotovitve neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 228(1) ES s strani Francoske republike, saj ta na datum, ko se je iztekel rok, določen v obrazloženem mnenju, ni določila oprostitev odgovornosti dobaviteljev v nobenem od primerov iz člena 3(3) Direktive 85/374, pa vendar tej instituciji v obravnavani zadevi ni mogoče očitati, da je navedeni postopek ugotovitve sprožila le glede enega od zadevnih primerov, zato ker je ta država članica sprejela delne ukrepe za izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji (glej po analogiji sodbo z dne 5. maja 1993 v zadevi Komisija proti Belgiji, C-174/91, Recueil, str. I-2275, točke od 8 do 12).

- 37 Kot izhaja iz sodne prakse Sodišča zahteva, da je predmet tožbe, vložene na podlagi člena 226 ES, opredeljen s predhodnim postopkom iz te določbe, ne more segati tako daleč, da bi se v vsakem primeru zahtevala popolna istovetnost med izrekom obrazloženega mnenja in tožbenimi predlogi, kadar predmet spora ni bil razširjen ali spremenjen, temveč nasprotno le zožen. Sodišče je zlasti že presodilo, da se tožba ob spremembi zakonodaje med predhodnim postopkom lahko nanaša na nacionalne določbe, ki niso identične s tistimi v obrazloženem mnenju (glej zlasti sodbo z dne 1. februarja 2005 v zadevi Komisija proti Avstriji, C-203/03, ZOdl., str. I-935, točka 29).
- 38 Vendar nič ne nasprotuje temu, da bi veljalo enako v primeru, kadar se je zakonodaja spremenila po vložitvi tožbe, in očitek, ki ga ima Komisija še vedno glede te spremembe zakonodaje, nujno pomeni del očitka o neizvršitvi sodbe Sodišča (glej po analogiji glede člena 226 ES sodbo z dne 16. junija 2005 v zadevi Komisija proti Italiji, C-456/03, ZOdl., str. I-5335, točka 40).
- 39 Komisija s tem, ko je med postopkom očitke, navedene zoper staro različico člena 1386-7 civilnega zakonika, ki so privedli do ugotovitve neizpolnitve v zgoraj navedeni sodbi z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, uporabila za novo različico tega člena, ki je bila sprejeta med tem predhodnim postopkom, ni spremenila predmeta spora (glej po analogiji glede člena 226 ES sodbo z dne 5. julija 1990 v zadevi Komisija proti Belgiji, C-42/89, Recueil, str. I-2821, točka 11).
- 40 Poleg tega bi nedopustnost očitka v takem primeru privedla Komisijo do tega, da bi, glede na okoliščine primera, proti svoji volji ohranila prvotno navajani očitek, kar pa ne bi bilo niti v interesu tožene države članice niti učinkovitega sojenja.

41 Drugič, na dopustnost očitka, ki ga je Komisija tako spremenila, niti ne more vplivati okoliščina – čeprav je bila v predhodnem postopku obveščena o tem, da Francoska republika namerava sprejeti določbo, ki je bila v nadaljevanju sprejeta v obliki novega člena 1386-7 civilnega zakonika –, da Komisija te države članice ni obvestila, da taka nacionalna določba ne zagotavlja pravilnega prenosa člena 3(3) Direktive 85/374, ker ne predvideva oprostitev odgovornosti dobavitelja, če je ta oškodovancu v razumnem roku sporočil, kdo je njegov dobavitelj.

42 Dejansko navedena okoliščina Francoski republiki ni preprečila, da bi prenehala kršitev, ki jo je Sodišče predhodno ugotovilo, in ni škodila pravicam obrambe te države članice niti ni vplivala na opredelitev spora, ki ga je s tožbo Komisija predložila Sodišču.

43 Poleg tega je treba opozoriti, da postopek iz člena 228 ES temelji na objektivni ugotovitvi, da država članica ni spoštovala svojih obveznosti (zgoraj navedena sodba z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, točka 44).

44 Iz navedenega izhaja, da je očitek, tako kot ga je Komisija med postopkom spremenila, dopusten.

Temelj

Trditve Francoske republike

- 45 Francoska vlada glede temelja trdi, da okoliščina, da nova različica člena 1386-7 civilnega zakonika dobavitelja izrecno ne oprošča odgovornosti, ki jo ima navadno proizvajalec, v primeru, kadar ta dobavitelj oškodovanca v razumnem roku obvesti, kdo je njegov dobavitelj, ne pomeni neizpolnitve obveznosti prenosa člena 3(3) Direktive 85/374.
- 46 Ta vlada je sicer – ko je bila na obravnavi zaslišana o dometu te določbe civilnega zakonika – trdila po eni strani, da iz sodne prakse Sodišča izhaja, da ni vedno potreben dobeseden prenos besedila direktiv, in po drugi strani, da naj bi imela v praksi možnost, da dobavitelj oškodovanca v razumnem roku obvesti, kdo je njegov dobavitelj, le podredno vlogo, kadar proizvajalec ni znan, in da bi v takem primeru dobavitelj poleg tega zoper svojega dobavitelja lahko uveljavljal njegovo odgovornost.

Presoja Sodišča

- 47 V tem pogledu je treba ugotoviti, da nova različica člena 1386-7, sprejeta v civilni zakonik z zakonom iz leta 2004, ne zagotavlja popolne izvršitve zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, ki med drugim obsega obveznost, da se dobavitelja oprosti odgovornosti, ki jo ima navadno proizvajalec v vseh primerih, v katerih člen 3(3) Direktive 85/374 določa tako oprostitev.

- 48 Dejansko je treba spomniti, da mora v skladu z ustaljeno sodno prakso vsaka država članica določbe direktive prenesti na način, ki v celoti izpolnjuje zahteve po jasnosti in določnosti pravnih položajev, ki jih je predpisal zakonodajalec Skupnosti, v interesu zadevnih oseb. Zato morajo biti določbe direktive prenesene z nesporno zavezujočo močjo in z zahtevano specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo (glej zlasti sodbo z dne 18. oktobra 2001 v zadevi Komisija proti Irski, C-354/99, Recueil, str. I-7657, točka 27). Določbe, ki zagotavljajo prenos direktive, morajo tako ustvariti pravni položaj, ki je dovolj natančno opredeljen, jasen in pregleden, da posameznikom omogoči, da se seznanijo z vsemi svojimi dolžnostmi in pravicam in da le-te, glede na okoliščine primera, lahko uveljavljajo pred nacionalnimi sodišči (glej zlasti sodbo z dne 28. februarja 1991 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-131/88, Recueil, str. I-825, točka 6).
- 49 V tem pogledu je treba ugotoviti, da iz jasnega in natančnega besedila člena 3(3) Direktive 85/374 izhaja, da je namen te določbe podeliti oškodovancem določene pravice, ki jih ti lahko uveljavljajo proti dobaviteljem, v primerih, ki jih Direktiva natančno določa. V tej povezavi ista določba ustvarja ustrezne dolžnosti za te dobavitelje, ki so prav tako natančne in opredeljene.
- 50 Ta določba zlasti predvideva, da dobavitelj ne more nositi odgovornosti, ki jo za proizvajalca določa Direktiva 85/374, če je oškodovanca v razumnem roku obvestil, kdo je njegov dobavitelj.
- 51 V obravnavanem primeru ni sporno, da taka oprostitev odgovornosti ne izhaja iz besedila nove različice člena 1387-6 civilnega zakonika. Iz tega sledi, da taka določba ne zagotavlja popolnega prenosa člena 3(3) Direktive 85/374.

- 52 V zvezi s predlogom obrambe, da naj neobstoj oprostitev odgovornosti dobavitelja v primerih, kadar je ta oškodovanca v razumnem roku obvestil, kdo je njegov dobavitelj, ne bi imel večjih praktičnih posledic in torej ne pomeni kršitve Direktive, je treba spomniti, da tudi če bi bila ta okoliščina podana, nespoštovanje obveznosti, ki jo nalaga pravo Skupnosti, samo po sebi pomeni neizpolnitev obveznosti, in da okoliščina, da nespoštovanje ni povzročilo negativnih posledic, ni upoštevna (glej zlasti sodbo z dne 21. januarja 1999 v zadevi Komisija proti Portugalski, C-150/97, Recueil, str. I-259, točka 22).
- 53 Poleg tega je Sodišče, kot to izhaja iz točke 40 zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, že presodilo, da je možnost, ki jo ima dobavitelj, da uveljavlja odgovornost proizvajalca, kot je to veljalo na podlagi stare različice člena 1386-7 civilnega zakonika, imela za posledico povečevanje možnosti vlaganja tožb, direktna tožba, ki jo ima na voljo oškodovanec zoper proizvajalca, v pogojih, ki jih določa člen 3 Direktive 85/374, pa ima ravno namen izogniti se temu. Enako velja glede možnosti, ki jo ima dobavitelj, da proti svojemu dobavitelju uveljavlja odgovornost po ureditvi, ki jo uvaja nova različica navedenega člena 1386-7.
- 54 Iz tega izhaja, da ta zadnja določba ne prenaša v celoti člena 3(3) Direktive 85/374 in tako ne zagotavlja polne izvršitve zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji.
- 55 Torej je treba ob upoštevanju navedenega ugotoviti, da Francoska republika s tem, da je še naprej štela, da dobavitelj proizvoda z napako odgovarja enako kot proizvajalec, če zadnjega ni mogoče identificirati, čeprav je dobavitelj oškodovanca v razumnem roku obvestil o tem, kdo mu je dobavil proizvod, ni izvedla ukrepov, potrebnih za polno izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi

Komisija proti Franciji glede prenosa člena 3(3) Direktive 85/374, in torej ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi člena 228 ES.

- 56 Ker je torej ugotovljeno, da je neizpolnitev, očitana Francoski republiki, na dan, ko je Sodišče preučilo dejansko stanje, še trajala, je treba v nadaljevanju obravnavati predlog Komisije za naložitev denarne kazni.

Denarna kazen

- 57 Za ugotovljeno neizpolnitev je Komisija, kot to izhaja iz točke 18 te sodbe, predlagala, naj se Francoski republiki naloži plačilo denarne kazni 13.715 EUR za vsak dan zamude pri polni izvršitvi zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, in sicer šteto od razglasitve te sodbe.

- 58 V tem pogledu je naloga Sodišča ta, da v vsaki zadevi ob upoštevanju okoliščin primera določi denarne sankcije, ki jih je treba naložiti (zgoraj navedena sodba z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, točka 86).

- 59 Prav tako je treba spomniti, da je cilj postopka iz člena 228(2) ES spodbuditi državo članico zamudnico k izvršitvi sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti in s tem zagotoviti učinkovito uporabo prava Skupnosti te države. Ukrepa, predvidena s to

določbo, torej pavšalni znesek in denarna kazen, zasledujeta ta cilj (zgoraj navedena sodba z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, točka 80).

- 60 Obsodba na plačilo denarne kazni in/ali pavšalnega zneska nima namena nadomestiti kakršne koli škode, ki bi jo povzročila zadevna država članica, ampak izvesti nanjo ekonomski pritisk, ki jo spodbudi, naj odpravi ugotovljeno neizpolnitev obveznosti. Naložene denarne kazni morajo biti torej določene glede na stopnjo potrebne prepričljivosti, da zadevna država članica spremeni ravnanje (zgoraj navedena sodba z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, točka 91).
- 61 Sodišče pri izvrševanju pooblastila za odločanje po prostem preudarku določi tako denarno kazen, da je ta po eni strani prilagojena okoliščinam in po drugi strani sorazmerna z ugotovljeno kršitvijo in z zmožnostjo plačila zadevne države članice (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, točka 103).
- 62 S tega stališča in kot je predlagala Komisija v obvestilu z dne 28. februarja 1997 o načinu izračuna denarne kazni, določene v členu [228] Pogodbe ES (UL C 63, str. 2), so temeljna merila, ki jih je treba upoštevati za zagotovitev prisilne narave denarne kazni z namenom enotne in učinkovite uporabe prava Skupnosti, ki se jih mora upoštevati, v načelu: trajanje kršitve, stopnja njene resnosti in zmožnost plačila zadevne države članice. Za uporabo teh meril je treba upoštevati zlasti posledice neizvršitve na zasebne in javne interese ter obstoječo nujnost, da se zadevno državo članico prisili v to, da izpolni obveznosti (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, točka 104).

- 63 Tako je Sodišče glede na stopnjo potrebne prepričljivosti, za katero presodi, da je potrebna, pristojno za določitev primernih denarnih sankcij, ki naj zadevno državo članico spodbudijo, da zagotovi učinkovito izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji.
- 64 Ob upoštevanju okoliščin v predmetni zadevi je treba šteti, prvič, da plačilo denarne kazni pomeni primerno sredstvo in da se naložitev plačila pavšalnega zneska ne zdi primerna.
- 65 Drugič, glede na resnost kršitve in zlasti glede na posledice neizvršitve te sodbe na zasebne in javne interese, je treba ugotoviti, da – kot je to priznala tudi Komisija v svojem dopisu z dne 15. aprila 2005 in na obravnavi – preostala neizpolnitev, ki traja tudi po sprejetju zakona iz leta 2004 in dekreta iz leta 2005, ni posebno resna, čeprav je očitno pomembno, da jo Francoska republika v skladu z obveznostjo, ki jo ima na podlagi člena 228(1) ES, v najkrajšem času odpravi.
- 66 Dejansko so se možnosti, v katerih bi bila podana odgovornost dobavitelja v nasprotju z določbami člena 3(3) Direktive 85/374, s sprejetjem nove različice člena 1386-7 civilnega zakonika znatno zmanjšale, tako da ni mogoče trditi, da gre za hudo ogrožanje ciljev direktive oziroma javnih ali zasebnih interesov.
- 67 V teh okoliščinah koeficient 1 (na lestvici od 1 do 20), ki ga je predlagala Komisija, ustrezno izraža stopnjo resnosti kršitve, ki še vedno traja na dan, ko Sodišče obravnava dejansko stanje.

- 68 Tretjič pa je treba, glede koeficienta, ki se nanaša na trajanje kršitve, ugotoviti nasprotno, in sicer da predloga Komisije, da se ta določi na 1,3 (na lestvici od 1 do 3), ni mogoče sprejeti.
- 69 Komisija navaja, da je bil ta koeficient izračunan po novi metodi za izračun, ki jo je ta institucija sprejela na sestanku 2. aprila 2001 in ki predvideva, da se koeficient za trajanje kršitve izračuna na osnovi 0,10 na mesec, šteto od sedmega meseca po razglasitvi neizvršene sodbe, maksimum pa je 3. Glede na to, da je od razglasitve zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji poteklo 19 mesecev, in glede na to, da je Komisija odločitev o vložitvi te tožbe sprejela 16. decembra 2003, zadnja predlaga, da se koeficient za trajanje kršitve določi na 1,3.
- 70 Spomniti je treba, da čeprav široke smernice, kot so te, vsebovane v obvestilih, ki jih objavi Komisija, dejansko lahko prispevajo k zagotovitvi transparentnosti, predvidljivosti in pravne varnosti postopka, ki ga vodi ta institucija, izvedba pooblastil, ki jih Sodišču daje člen 228(2) ES, vendarle ni pogojena s tem, da Komisija sprejme taka pravila, ki v nobenem primeru Sodišča ne morejo zavezovati (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, točka 85). Enako velja glede lestvice koeficienta, ki se nanaša na trajanje kršitve in meril za določitev tega koeficienta.
- 71 Navedeni koeficient mora *in fine* določiti Sodišče. Zato je treba trajanja kršitve presoditi ob upoštevanju trenutka, v katerem Sodišče obravnava dejansko stanje, in ne glede na trenutek, ko se je nanj obrnila Komisija, saj pooblastilo za presojo Sodišča ni omejeno z lestvico od 1 do 3, ki jo predlaga Komisija.

- 72 V obravnavani zadevi ni sporno, da je za izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji potrebno le sprejeti nekaj ukrepov za prenos v nacionalno pravo, ki so poleg tega jasno opredeljeni.
- 73 Vendar je treba ugotoviti, da – ne glede na delno izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, ki je bila tudi prepozna –, neizpolnitev obveznosti, zagotoviti popolno izvršitev navedene sodbe s strani Francoske republike, obstaja že dalj časa, saj so od razglasitve te sodbe potekla že štiri leta.
- 74 V teh okoliščinah koeficient 3 ustrezno upošteva trajanje kršitve.
- 75 Četrto, predlog Komisije, in sicer da se osnovni znesek pomnoži s koeficientom 21,1, ki temelji na bruto domačem proizvodu Francoske republike in na številu glasov, ki jih ima v Svetu, je primeren način odražanja sposobnosti plačila te države članice, vse ob ohranitvi razumnih razlik med različnimi državami članicami (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, točka 109).
- 76 Pomnožitev osnovnega zneska 500 EUR s koeficienti, določenimi na 21,1 (za zmožnost plačila), 1 (za resnost kršitve) in 3 (za trajanje kršitve), privede do zneska 31.650 EUR za vsak dan zamude.

77 Petič, glede periodičnosti denarne kazni je treba, glede na to, da gre v obravnavani zadevi za izvršitev sodbe Sodišča, kar implicira zakonodajne spremembe, izbrati denarno kazen, naloženo na dnevni osnovi.

78 Ob upoštevanju celote zgoraj navedenih ugotovitev se Francoski republiki naloži, naj Komisiji na račun „Lastna sredstva Evropske skupnosti“ plača denarno kazen 31.650 EUR za vsak dan zamude pri izvedbi ukrepov za zagotovitev popolne izvršitve zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, od razglasitve te sodbe do popolne izvršitve navedene sodbe z dne 25. aprila 2002.

Stroški

79 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Poleg tega na podlagi odstavka 5, prvi pododstavek, istega člena na predlog stranke, ki odstopi, nosi stroške nasprotna stranka, če njeno ravnanje to upravičuje.

80 V obravnavani zadevi Francoska republika s predlogi glede očitka, ki ga je Komisija ohranila, ni uspela. Delni odstop zadnje je le posledica delnega in prepoznega sprejetja ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, s strani Francoske republike.

81 Zato se Francoski republiki naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Francoska republika s tem, da še naprej šteje, da dobavitelj proizvoda z napako odgovarja enako kot proizvajalec, če zadnjega ni mogoče identificirati, čeprav je dobavitelj oškodovanca v razumnem roku obvestil o tem, kdo mu je dobavil proizvod, ni izvedla ukrepov, potrebnih za popolno izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji (C-52/00), glede prenosa člena 3(3) Direktive Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako, in torej ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi člena 228 ES.**
- 2. Francoski republiki se naloži, naj Komisiji Evropskih skupnosti na račun „Lastna sredstva Evropske skupnosti“ plača denarno kazen 31.650 EUR za vsak dan zamude pri izvedbi ukrepov za zagotovitev popolne izvršitve zgoraj navedene sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, od razglasitve te sodbe do popolne izvršitve navedene sodbe z dne 25. aprila 2002.**
- 3. Francoski republiki se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi